

การศึกษาองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคนิว نرمัล

Components of Secondary School Administration in the New Normal Era

อรรถกานท์ ทองแดงเจือ¹ พิมลพรรณ เพชรสมบัติ²
Authakarn Thongdangjua, Pimolpun Phetsombat

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาองค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคนิว نرمัล สำหรับให้เป็นแนวทางในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในสถานการณ์ที่เกิดการเปลี่ยนแปลงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการดำเนินการได้แก่ ทำการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วกำหนดประเด็น จัดทำสนทนากลุ่มโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคนิว نرمัล ประกอบด้วย 1) กลยุทธ์ 2) การพัฒนาครูและบุคลากร 3) ภาวะผู้นำ 4) การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และ 5) เทคโนโลยีดิจิทัล

คำสำคัญ (Keywords): องค์ประกอบของการบริหาร; โรงเรียนมัธยมศึกษา; ยุคนิว نرمัล

Abstract

This article is goal was to research the components of secondary school administration in the new normal era in order to manage secondary schools in a situation-appropriate manner. The study was executed through the review of relevant research and documents to determine issues and a focus group discussion by five experts. The results indicated that the components of school administration in the new normal era included 1) strategy, 2) teacher and personnel development, 3) leadership, 4) learner quality development, and 5) digital technology.

Keywords: Component of Administration; Secondary School; New Normal Era

Received: 2022-11-27 Revised: 2022-12-11 Accepted: 2022-12-12

^{1 2} คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, Faculty of Technical Education Rajamangala University of Technology Thanyaburi. Corresponding Author e-mail: pimolpun_p@mutt.ac.th

บทนำ (Introduction)

ในโลกปัจจุบันซึ่งเป็นยุคกระแสโลกาภิวัตน์ ในแต่ละวันเกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นตลอดเวลา ความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีได้พัฒนาให้โลกแคบลง การแลกเปลี่ยนข้อมูลและเรียนรู้ซึ่งกันและกันสามารถทำได้โดยไม่มีขอบเขตที่จำกัด และจากกระแสการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทำให้มีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการในด้านการบริหารองค์กรจากเดิม (Bradford & Bruke, 2005) วิฤตการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ระลอกแรกเริ่มคลี่คลายลง หลายภาคส่วนเริ่มพูดถึง “ความปกติใหม่” หรือ “New Normal” ที่จะตามมา การมาเยือนของวิกฤตโรคระบาดทำให้เกิดคำถามเกี่ยวกับระบบการศึกษาหลากหลายด้าน ทักษะและหลักสูตรโลกการศึกษารูปแบบใหม่ เทคโนโลยีจะเข้ามามีบทบาทด้านการเรียนรู้หรือทำให้ความเหลื่อมล้ำแย่กว่าเดิม วิฤตครั้งนี้ให้กลายเป็นโอกาสทางการศึกษา จากความผิดปกติแบบใหม่ที่ไม่เหมือนเดิม (New Abnormal) ที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษา ทำให้สถานศึกษาต้องปรับตัวอยู่ให้รอด เนื่องจากความจำเป็นครั้งใหญ่ในการบริหารจัดการศึกษาที่ต้องปรับเปลี่ยนวิธีคิดใหม่ให้สอดคล้องกับความปกติใหม่ที่เกิดขึ้น กล่าวว่ามี การวางแผนและจัดเตรียมนโยบายต่าง ๆ ขึ้นมาเพื่อรองรับอุบัติการณ์ใหม่ เพื่อให้จัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (สุภาภรณ์ พรหมบุตร, 2563)

การศึกษาไทยได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวอย่างมาก ทำให้ระบบการศึกษาที่ยังมีปัญหามากมายประการแต่เดิม ทั้งมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกกระดับ จุดอ่อนของระบบการศึกษาและการพัฒนาบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ เทคโนโลยีและการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ยังไม่เหมาะสม ขาดความคล่องตัว มีความเหลื่อมล้ำในด้านโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ส่งผลให้การศึกษาไทยประสบปัญหาหนักยิ่งขึ้น เนื่องจากการซ้ำเติมปัญหาที่มีอยู่แต่เดิม นอกจากนี้จากการสังเคราะห์แนวคิดและการสัมภาษณ์นักการศึกษาด้านการบริหารการศึกษา พบว่า จากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นการศึกษาไทยประสบปัญหาเกี่ยวกับด้านคุณภาพผู้เรียน การปรับตัวขององค์กรและคุณภาพของผู้เรียนในบริบทที่เปลี่ยนแปลง (อัจฉรา นิยมภา, 2564) กระทรวงศึกษาธิการในฐานะหน่วยงานหลักในภาคการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพคนของประเทศ ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการมุ่งสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีสำหรับคนไทย พัฒนาค้นหาให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคม มีคุณธรรมและจริยธรรม ภายใต้วิสัยทัศน์ที่ว่ามุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรม มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุขในสังคม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดนโยบายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 โดยยึดหลักของการพัฒนาที่ยั่งยืน และการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศในอนาคต เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561–2580 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580) แผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2565) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 และมุ่งสู่ Thailand 4.0 ดังนั้น นโยบายที่ 1 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของมนุษย์และของชาติ นโยบายที่ 2 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่ม

ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ นโยบายที่ 3 ด้านการและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ นโยบายที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพ มีมาตรฐานและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา นโยบายที่ 5 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม นโยบายที่ 6 ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563)

การจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษามีความสำคัญ เนื่องจากมีการมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนได้เป็นผู้ที่รู้จักตนเองสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปพัฒนาตนเองได้ มีความคิดสร้างสรรค์นำไปสู่การพัฒนานวัตกรรม มีความกระตือรือร้นในการร่วมมือสร้างสังคมไทยและสังคมโลกที่ยั่งยืน นอกจากนี้โรงเรียนมัธยมศึกษายังถือว่ามีความจำเป็นอย่างในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุผลตามนโยบายของภาครัฐของสถานศึกษานั้น ต้องอาศัยแนวทางการบริหารจัดการวิถีใหม่ที่มีประสิทธิภาพ โดยผู้นำการศึกษาไทยต้องมีบทบาทเชิงรุก (วิสุทธิ์ วิจิตรพัชรภรณ์, 2560) บริบทในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจึงต้องมีการปรับเปลี่ยนให้ยืดหยุ่นได้ เปิดกว้างสู่ระบบงานแนวใหม่ รวมไปถึงการพัฒนากระบวนการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับบริบทที่มีการเปลี่ยนในยุคดิจิทัลในโลกปัจจุบันที่ผู้เรียนแต่ละคนมีความไม่เท่าเทียมกันของทรัพยากร มีความแตกต่างของปัญหา ในบริบทเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกัน (Pacheco, 2020) สถานศึกษายุคนี้ จึงมีความจำเป็นที่ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนองค์การอย่างมีประสิทธิภาพ ต้องปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการเพื่อให้การจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลง

จากสภาพปัญหาและความสำคัญที่กล่าวข้างต้น การบริหารการจัดการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา มีส่วนทำให้สำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เท่าทันต่อการแข่งขันในนานาชาติ ซึ่งจะต้องอาศัยกลยุทธ์พัฒนาครูและบุคลากร ภาวะผู้นำ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และเทคโนโลยีดิจิทัล ที่ทำให้การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในสถานการณ์ที่เกิดการเปลี่ยนแปลงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคดิจิทัล ซึ่งผลวิจัยจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสามารถนำไปใช้ในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อให้เกิด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคดิจิทัล

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัยฉบับนี้จะใช้วิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคดิจิทัล

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คนซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางการศึกษาและการวิจัยทางการบริหารการศึกษา ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง

3. เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย เอกสารการวิเคราะห์สังเคราะห์องค์ประกอบ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

4. การรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาหาองค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคนิวนอร์มัล ได้จากสำรวจศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับองค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนว่านักการศึกษา นักวิชาการมีแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโรงเรียนในช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงในยุคต่าง ๆ ซึ่งนำมาวิเคราะห์สังเคราะห์ได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สรุปผลวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโรงเรียน ตามแนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษา

องค์ประกอบ นักการศึกษา	สุทินันท์ นันทวิทย์ และสัจจิวรรณ ทรัพย์วสุ (2558)	เจตน์ศิริ ทิพย์มาบุตร (2560)	ประเสริฐ สำเภารอด (2560)	พรศักดิ์ ทิพย์วงษ์ทอง (2560)	พรชัย เจดามาน (2563)	ทิพวรรณ โพธิ์จำ (2564)	อัจฉรา นิยมภา (2564)	กษมา ชนะวงษ์ (2564)	ความถี่
กลยุทธ์		✓	✓	✓	✓		✓	✓	6
พัฒนาครูและบุคลากร	✓		✓	✓	✓	✓		✓	6
พัฒนาคุณภาพผู้เรียน	✓		✓	✓				✓	4
ภาวะผู้นำ	✓		✓	✓		✓			4
หลักการบริหาร		✓				✓			2
บริหารทรัพยากร					✓				1

ประเมินผล							√		1
เทคโนโลยีดิจิทัล	√			√		√			3
พัฒนาหลักสูตร							√	√	2

จากตาราง 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบรูปแบบการบริหารโรงเรียน และนักการศึกษาทั้งหมด 8 คน ประกอบด้วย สุทินันท์ นันทวิทย์ และสจ๊ววรรณ ทรพพสุ (2558) ; เจตน์ศิริ ทิพย์มาบุตร (2560); ประเสริฐ สำเภารอด (2560); พรศักดิ์ ทิพย์วงศ์ทอง (2560); พรชัย เจดามาน (2563) ; ทิพวรรณ โพธิ์ขำ (2564) ; กษมา ชนวงษ์ (2564) และ อัจฉรา นิยมภา (2564) โดยใช้เกณฑ์ในการสังเคราะห์ที่ระดับความถี่ตั้งแต่ 3 ขึ้นไปตามคิดข้างต้นจะต้องประกอบของรูปแบบการบริหารโรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้นำไปผนวกรวมกันกับองค์ประกอบที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ได้แก่ 1) กลยุทธ์ 2) พัฒนาครูและบุคลากร 3) ภาวะผู้นำ 4) พัฒนาคุณภาพผู้เรียน และ 5) เทคโนโลยีดิจิทัล หลังจากนั้นนำแนวคิดทฤษฎีของนักการศึกษา นักวิชาการ ตลอดจนงานวิจัยต่างๆมาประกอบแนวคิดในแต่ละองค์ประกอบมาจัดทำกรรณการสนทนากลุ่ม

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และนำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผลการวิจัย (Research Results)

1) ผลการศึกษาองค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคนิวนอร์มัลได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาองค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคนิวนอร์มัล

องค์ประกอบหลักของการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคนิวนอร์มัล	องค์ประกอบย่อยของการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคนิวนอร์มัล
1. กลยุทธ์	1.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและปัจจัยที่มีผลกระทบ 1.2 การกำหนดกลยุทธ์ 1.3 การนำแผนกลยุทธ์ไปใช้ 1.4 การควบคุมและประเมินผล
2. การพัฒนาครูและบุคลากร	2.1 การฝึกอบรม 2.2 การศึกษาดูงาน 2.3 องค์การเรียนรู้ทางวิชาชีพ 2.4 การสัมมนา

องค์ประกอบหลักของการบริหารโรงเรียน มัธยมศึกษาในยุคนิวโนร์มัล	องค์ประกอบย่อยของการบริหารโรงเรียน มัธยมศึกษาในยุคนิวโนร์มัล
	2.5 การเรียนรู้ด้วยตนเอง
3. ภาวะผู้นำ	3.1 การมีวิสัยทัศน์ 3.2 การมีบารมี 3.3 การสร้างแรงบันดาลใจ 3.4 ความฉลาดทางอารมณ์
4. การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	4.1 เป้าหมายของการพัฒนาผู้เรียน 4.2 แผนการจัดการเรียนรู้ 4.3 การประเมินอย่างเป็นระบบ
5. เทคโนโลยีดิจิทัล	5.1 ระบบจัดเก็บและประมวลผล 5.2 อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เคลื่อนที่ 5.3 เครือข่ายสังคมออนไลน์

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของการบริการโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคนิวโนร์มัล มีประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผล ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 กลยุทธ์ ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย คือการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและปัจจัยที่มีผลกระทบ การกำหนดแผนกลยุทธ์ การนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และการควบคุมและการประเมินผล โดยที่กลยุทธ์ถือเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญในการบริการสถานศึกษาโดยการกำหนดแบบแผนด้านพฤติกรรมในการปฏิบัติงานที่สามารถเป็นไปได้อย่างต่อเนื่องในแต่ละช่วงเวลา ซึ่งชี้ให้เห็นว่าการวางแผนงานในอนาคตจำเป็นต้องคำนึงถึงองค์กรที่พัฒนาอย่างสืบเนื่อง และในการวางแผนต้องคำนึงถึงผู้ปฏิบัติด้วย ซึ่งในหลายกรณีสิ่งที่ผู้บริหารตั้งใจจะทำอาจจะเป็นไปได้แต่ผู้ปฏิบัติใช้ความชำนาญด้านต่าง ๆ ปรับกลยุทธ์ในระหว่างปฏิบัติอาจจะเป็นไปได้แต่ผู้ปฏิบัติอาจใช้ความชำนาญด้านต่าง ๆ ปรับกลยุทธ์ในระหว่างปฏิบัติจนกลายเป็นกลยุทธ์ที่เกิดขึ้นจริง (Mintzberg, 1994) เนื่องจากกลยุทธ์เป็นแผนการหรือแนวทางของการพัฒนาเชิงรุก ที่ผ่านการกลั่นกรองโดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์องค์การและบริบทที่นำไปสู่วิธีปฏิบัติที่มีประสิทธิผลโดยการคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก เพื่อให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับ Kotler and Murphy (1981) และ พงษ์ทิ ศิริบรรณพิทักษ์ (2552) ที่กล่าวว่า กลยุทธ์ คือ การวางแผนในภาพรวมให้องค์การที่ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมภายนอก หรือการวิเคราะห์สังคม เทคโนโลยี เศรษฐกิจ และการเมืองว่ามีการเปลี่ยนแปลงอย่างไรจะส่งผลดี หรือเป็นภาวะคุกคามต่อการดำเนินการขององค์การในอนาคตอย่างไร

องค์ประกอบที่ 2 การพัฒนาครูและบุคลากร ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) การฝึกอบรม 2) การศึกษาดูงาน 3) องค์การเรียนรู้ทางวิชาชีพ 4) การสัมมนาและ 5) การเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งการพัฒนาครูและบุคลากรถือว่าเป็นกลุ่มบุคลากรที่มีความสำคัญต่อสถานศึกษาอย่างยิ่ง โดยผ่านกระบวนการที่ทำให้เกิดความเจริญหรือความสำเร็จ เป็นกิจกรรมที่เพิ่มความสามารถในการปฏิบัติงานให้เกิดผลดี และสร้างความพร้อมให้ครูและบุคลากรปรับตัวเท่าทันการเปลี่ยนแปลง โดยดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับความต้องการของครูและบุคลากร สถานศึกษาและบริบทของภาระงาน สอดคล้องกับ กานต์ อัมพานนท์ (2560) ได้กล่าวถึง การพัฒนาครู คือ การดำเนินงานที่พยายามจะเสริมสร้างให้ครูมีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในการสอนและการทำงาน มีเจตคติที่ดีในการทำงานและต่อวิชาชีพครู รวมถึงมีบุคลิกภาพและคุณธรรมของความเป็นครูที่ดี อีกทั้งกระทรวงศึกษาธิการ (2540) กล่าวว่า ในการพัฒนาครูเป็นการส่งเสริมให้ครูในหน่วยการได้มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการทำงานเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นการเสริมสร้างทัศนคติที่ดีในการทำงานอันก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน วิธีการพัฒนามีหลายหลากวิธี ผู้บริหารควรให้ครูทุกคน สามารถดำเนินการตามขั้นตอนการพัฒนาครูทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในงาน ศักยภาพในคน จุดมุ่งหมายของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิผลในองค์การ (จิตติมา อัครธิติพงศ์, 2556)

องค์ประกอบที่ 3 ภาวะผู้นำ ประกอบด้วย 1) การมีวิสัยทัศน์ 2) การมีบารมี 3) การสร้างแรงบันดาลใจ และ 4) การฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งภาวะผู้นำถือว่าเป็นองค์ประกอบที่มีผลต่อการบริหารสถานศึกษา โดยในการบริหารสถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาเป็นหัวใจสำคัญที่ต้องใช้ภาวะผู้นำในการนำพาองค์กรให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษา มีบทบาทและอิทธิพลต่อการดำเนินงานที่จะนำพาสถานศึกษาไปสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพสูงสุด มีความรู้และทักษะที่แข็งแกร่งและเหมาะสม เป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้ระดับสูงและการดำรงชีวิตในอนาคต เนื่องจากการมีภาวะผู้คือ พฤติกรรมหรือกระบวนการที่ ผู้บริหารหรือผู้นำขององค์กรที่มีอิทธิพลต่อบุคคลอื่นในองค์กร หรือผู้ใต้บังคับบัญชาที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง มีความสามารถในการปรับตัว มีวิสัยทัศน์ที่ดี ให้ความสำคัญกับผู้ใต้บังคับบัญชา มีความสามารถในการนำพาองค์กรให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาที่วางไว้ สอดคล้องกับ Colin & Gabriele (2001) ที่กล่าวว่า ภาวะผู้นำถือเป็นความสามารถจูงใจผู้อื่นและความสามารถในการสร้างวิสัยทัศน์รวมไปถึงความสามารถในการตัดสินใจได้อย่างเหมาะสมเมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่ไม่แน่นอน เพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำงานได้อย่างมีขวัญและกำลังใจความสามารถในการชักนำให้กิจกรรมของกลุ่มให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน (Yulk, 2006) และสุรรัตน์ โตเขียว (2560) กล่าวว่า ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะก่อให้เกิดกิจกรรมหรือการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาโดยใช้การชักชวน จูงใจให้บุคคลปฏิบัติตามความคิดเห็น ความต้องการของผู้บริหารด้วยความเต็มใจและยินดีที่จะให้ความร่วมมือ ซึ่งผู้นำต้องมีอิทธิพลต่อบุคคลหรือสถานศึกษาที่ก่อให้เกิดการทำการกิจกรรมหรือการเปลี่ยนแปลง เป็นผู้นำสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ และต้องเป็นผู้สร้างวัฒนธรรมที่ดีให้แก่สถานศึกษา

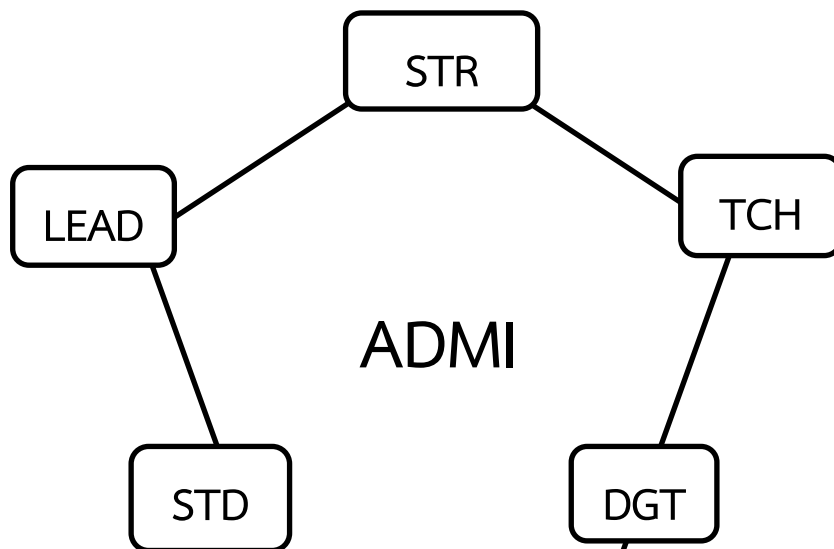
องค์ประกอบที่ 4 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วย 1) เป้าหมายของการพัฒนาผู้เรียน 2) แผนการจัดการเรียนรู้ และ 3) การประเมินอย่างเป็นระบบ โดยการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนมีตามจุดมุ่งหมายหรือเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตร โดยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งมีเป้าหมายที่สำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน คือ การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน ได้แก่ ความสามารถในการอ่าน เขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณตามเกณฑ์ของช่วงชั้น ความสามารถในการวิเคราะห์ คิดวิจารณ์ ญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารความก้าวหน้าทางการเรียนตามหลักสูตร โดยอีกด้าน คือ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ได้แก่ การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดี ตามที่สถานศึกษากำหนด โดยไม่ขัดกับกฎหมายและวัฒนธรรมอันงามของสังคมโดยใช้เกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกของ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2561) ได้กำหนด เกณฑ์ประเมินการศึกษาขั้นพื้นฐานมาตรฐานที่ 1 ด้านคุณภาพของผู้เรียน มาตรฐานด้านที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับ จตุรภัทร ประทุม (2562) ที่กล่าวว่า การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ คุณลักษณะตาม มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยจัดการเรียนรู้ที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้เรียนรู้ด้วยวิธีการปฏิบัติ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตาม ธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลมีจริยธรรมและวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2554)

องค์ประกอบที่ 5 เทคโนโลยีดิจิทัล ประกอบด้วย 1) ระบบจัดเก็บและประมวลผล 2) อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เคลื่อนที่ และ 3) เครือข่ายสังคมออนไลน์ ซึ่งในปัจจุบันเทคโนโลยีดิจิทัลมี บทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินวิถีชีวิตประจำวันของบุคคลทุกเพศทุกวัย ใช้ในการติดต่อสื่อสาร ระหว่างกันใช้ในการศึกษาเรียนรู้ ค้นหาข้อมูลข่าวสาร แลกเปลี่ยนเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน เนื่องจากเป็นเทคโนโลยีการสื่อสารที่ไร้ขีดจำกัด มีความสะดวกรวดเร็วช่วยให้สื่อสารกันได้ง่ายขึ้น โดยเฉพาะการใช้งานบนอุปกรณ์พกพาเคลื่อนที่ ไม่ว่าจะเป็นโทรศัพท์มือถือ สมาร์ทโฟน แท็บเล็ต และโน้ตบุ๊ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทในด้านการเชื่อมโยงการติดต่อสื่อสาร เป็นผลทำให้จำนวน ผู้ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เนื่องจากโลกถูกขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีในยุคที่เรียกว่า ดิจิทัล ทรานส์ฟอร์เมชัน กิจกรรมต่าง ๆ ถูกดำเนินไปภายใต้เทคโนโลยีดิจิทัล มีบทบาทในการบริหารจัดการทุกภาคส่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านการศึกษาที่มีความจำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีในการปฏิรูป รูปแบบการบริหารสถานศึกษา ให้พร้อมรับมือกับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เพื่อยกระดับความสามารถในการจัดการศึกษา และส่งเสริมผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การจะทำให้ การเปลี่ยนแปลงบรรลุผล ประกอบด้วยปัจจัย 4 ส่วน คือ 1) ผู้บริหารสถานศึกษา 2) บุคลากร 3) วัฒนธรรมองค์กร และ 4) เทคโนโลยีสารสนเทศ เมื่อองค์ประกอบ ทั้ง 4 ส่วนทำงานประสานกันจะ เป็นเสมือนเกราะป้องกันให้สถานศึกษาทำงานได้ อย่างราบรื่น (จิรนนท์ มูลมาตร และคณะ, 2565) สอดคล้องกับ เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2559) กล่าวว่า เทคโนโลยีในปัจจุบันที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้อง

รู้จักนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา ได้แก่ 1. Cloud Computing เป็นเสมือนมีบริการ Server บน Internet ซึ่งสถานศึกษาไม่จำเป็นต้องวาง ระบบ Server ของตนเองในสถานศึกษา ซึ่งเป็นการประหยัดงบประมาณของสถานศึกษาในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บข้อมูล (Storage) การใช้ Software และการลงทุนด้าน Hardware รวมทั้งการลงทุนด้านบุคลากรผู้ดูแลระบบ เนื่องจากผู้ให้บริการ Cloud จะเป็นผู้รับผิดชอบเอง เอกชนที่ให้บริการ Cloud เช่น Amazon Web Services (AWS), Microsoft Azure, IBM/SoftLayer and Google Compute Engine. ค่าใช้จ่ายในการใช้บริการ Cloud ขึ้นกับ Applications หรือ Software ที่ จะใช้ขนาดความจุที่ต้องการในการเก็บข้อมูล (Storage) และการเชื่อมต่อ (Connectivity) 2. Mobility Devices ได้แก่อุปกรณ์พกพาที่สามารถใช้งานได้ทุกสถานที่ทั้งหลาย โทรศัพท์มือถือ Smart Phones, Tablet PC และอุปกรณ์คอมพิวเตอร์อื่น ๆ มีความสามารถเข้าถึงอย่างอิสระเพื่อการใช้งานแบบเคลื่อนที่ได้ เพราะอุปกรณ์เหล่านี้มี Applications ที่ช่วยให้ผู้ใช้ไม่ว่าจะเป็นครู อาจารย์ บุคลากรสถานศึกษา หรือแม้แต่เด็กนักเรียนก็สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ขณะที่อดีตใช้ได้เพียงการโทรศัพท์เพียงอย่างเดียว (Single purpose) แต่ปัจจุบันนี้เป็นแบบ Multipurpose 3. Social Network ในยุคที่สื่อสังคมออนไลน์มีอิทธิพลต่อทัศนคติ พฤติกรรมและความเชื่อของคนในสังคมเป็นอย่างมากไม่ว่าจะเป็น LINE, Facebook, Twitter, WeChat หรือ Instagram ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องสามารถที่จะเลือกใช้สื่อสังคมออนไลน์เหล่านั้นอย่างถูกต้องเหมาะสมกับลักษณะงานการบริหารของสถานศึกษา เช่น ใช้กลุ่ม LINE เพื่อการสื่อสารที่รวดเร็วทั่วถึงเฉพาะกลุ่มในการสื่อสารข้อมูล ความรู้ความเข้าใจในการทำงานที่ไม่เป็นทางการ แต่ไม่ควรใช้ในการสั่งงานหรือการบริหารที่เป็นทางการ เป็นต้น ปัจจุบันนี้สื่อสังคมออนไลน์สามารถใช้เป็นเครื่องมือที่ช่วยสนับสนุนการบริหารงานหรือทำลายบรรยากาศการบริหารงานของสถานศึกษาได้เช่นกัน 4. Internet of Things (IoT) ปัจจุบันและในอนาคตอันใกล้การใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันจะการใช้การเชื่อมต่อผ่านอินเทอร์เน็ตเป็นหลักไม่ว่าจะเป็นอุปกรณ์ข้าวของเครื่องใช้สำนักงานในบ้าน Smart Phones, Tablet PC หรือ แม้กระทั่งนาฬิกาของใช้ส่วนบุคคล IoT นี้จะสามารถนำมาใช้ในการสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนการสอนการจัดโครงสร้างและระบบการบริหารให้เป็น Smart Office ได้ หรือแม้แต่การนำแนวคิด Work at Home มาใช้ในอนาคต

องค์ความรู้จากการวิจัย (Body of Knowledge)

องค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคนิวนอร์มัล ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคนิวนอร์มัล
ที่มา : อรรถกานท์ ทองแดงเจือ และพิมลพรรณ เพชรสมบัติ, 2565

องค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคนิวนอร์มัล (ADMI)

องค์ประกอบที่ 1 กลยุทธ์ (STR) ประกอบด้วย

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและปัจจัยที่มีผลกระทบ คือ การวิเคราะห์เพื่อกำหนดกลยุทธ์ขององค์การ โดยการกำหนดระยะเวลาหรือช่วงเวลาในการดำเนินงานเพื่อนำมาวิเคราะห์สถานการณ์ โดยดูจากจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์การ และดูจากโอกาสและอุปสรรคจากภายนอกองค์การ เพื่อให้ในการดำเนินการใช้กลยุทธ์ที่นำองค์การไปสู่ความสำเร็จ การกำหนดแผนกลยุทธ์คือการกำหนดแผนในการใช้กลยุทธ์ ในการกำหนดทิศทางของ องค์การโดยต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพแวดล้อมและปัจจัยที่รอบด้าน และดำเนินการไปอย่างเป็นขั้นตอนว่า องค์การจะดำเนินการไปทิศทางไหนและในสภาพแวดล้อมอย่างไร

การนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ คือ กระบวนการที่นำเอากลยุทธ์ที่ถูกกำหนดไว้ ไปสู่แผนการดำเนินงาน กำหนดรายละเอียดด้านต่าง ๆ เช่น ด้านงบประมาณหรือวิธีการดำเนินงาน รวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงภายในด้านวัฒนธรรม โครงสร้างหรือระบบบริหาร เพื่อให้สามารถดำเนินการตามกลยุทธ์ได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยดำเนินผ่านขั้นตอนการกำหนดแผนและการจัดสรรทรัพยากร การปรับโครงสร้างเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของการใช้กลยุทธ์ การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงในส่วน of ระบบและทรัพยากรบุคคลและการกระจายกลยุทธ์

การควบคุมและการประเมินผล คือ กระบวนการติดตาม ตรวจสอบ การดำเนินงานทั้งหมดตามแผนกลยุทธ์ เพื่อประเมินว่ากิจกรรมนั้น ๆ ได้รับการปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลหรือไม่ เพื่อเป็นประโยชน์ในการแก้ไขและปรับปรุงผลการปฏิบัติงาน

องค์ประกอบที่ 2 การพัฒนาครูและบุคลากร (TCH) ประกอบด้วย

การฝึกอบรม คือ กระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ครูและบุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ และมีความชำนาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

การศึกษาดูงาน คือ การนำครูและบุคลากรศึกษาเรียนรู้และแสวงหาประสบการณ์ในกิจกรรม โดยวิธีการเดินทางไปแหล่งเรียนรู้หรือสถานที่ที่สามารถสร้างความรู้ความเข้าใจได้ โดยให้กับตาและสามารถสัมผัสปัจจัยของจริงได้

องค์การเรียนรู้ทางวิชาชีพ คือ ครูและบุคลากรรวมตัว ร่วมมือร่วมใจและร่วมเรียนรู้ร่วมกันบนพื้นฐานของความสัมพันธ์และกาลยาณมิตร มีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมายและการกิจร่วมกัน โดยการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มการเรียนรู้ที่มีครูและบุคลากรร่วมมือกันและมีผู้บริหารเป็นผู้ดูแลสนับสนุนสู่การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพเปลี่ยนแปลงคุณภาพตนเอง คุณภาพของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญ

การสัมมนา คือ กิจกรรมที่ครูและบุคลากรที่เข้าร่วมการประชุม เพื่อแสวงหาความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้และความคิดเห็น โดยมีวัตถุประสงค์หรือการศึกษาในเรื่องเดียวกัน มีการร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา หาแนวทางแก้ไข และหาข้อสรุปร่วมกัน เพื่อประโยชน์ต่อส่วนร่วม

การเรียนรู้ด้วยตนเอง คือ กระบวนการที่ครูและบุคลากรริเริ่มการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามความสนใจ ความต้องการ และความถนัดอย่างมีเป้าหมาย รู้จักแสวงหาแหล่งเรียนรู้ เลือกวิธีการเรียนและประเมินความก้าวหน้าการเรียนรู้ของตนเอง รูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเองหลายรูปแบบ เช่น การอ่าน การอภิปราย การเขียน การเสาะหาความรู้โดยการสัมภาษณ์ การท่องเที่ยว การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองจากการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ

องค์ประกอบที่ 3 ภาวะผู้นำ (LEAD) ประกอบด้วย

การมีวิสัยทัศน์ คือ ความสามารถในการมองภาพอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถชี้แจงให้บุคลากรปฏิบัติงานด้วยความเสียสละและร่วมมือกัน เพื่อชื่อเสียงของสถานศึกษา โดยอธิบายให้เข้าใจถึงแนวทางปฏิบัติ และบอกจุดประสงค์ของการทำงานให้บุคลากรทราบอย่างชัดเจนเพื่อให้ภาพในอนาคตของสถานศึกษาเป็นจริง

การมีบาร์มี คือ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคลากรจนได้รับความเลื่อมใสศรัทธาจากบุคลากรและบุคคลทั่วไป สามารถโน้มน้าว จูงใจให้บุคลากรอุทิศตนในการทำงาน โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และทำให้บุคลากรได้เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจที่ได้ร่วมทำงาน

การสร้างแรงบันดาลใจ คือ ความสามารถในการกระตุ้นให้บุคลากรทำงานอย่างเต็มความรู้ความสามารถและตระหนักถึงสิ่งสำคัญที่ได้จากการปฏิบัติงาน โน้มน้าวจูงใจให้บุคลากรมุ่งความสนใจในวิธีการที่จะทำงานให้สำเร็จ ให้กำลังใจในการปฏิบัติงานแก่บุคลากรอย่างสม่ำเสมอ มีการ

ส่งเสริมบุคลากรให้มีความกระตือรือร้น คิดค้นการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ บรรลุตามเป้าหมาย

การฉลาดทางอารมณ์ คือ ความสามารถในการควบคุมแลกำกับพลังอำนาจทางอารมณ์ของตน เพื่อการเสริมสร้างความพึงพอใจรวมทั้งสร้างขวัญกำลังใจและแรงจูงใจให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ตลอดจนส่งเสริมความมีประสิทธิภาพให้กับองค์กร

องค์ประกอบที่ 4 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (STD) ประกอบด้วย

เป้าหมายของการพัฒนาผู้เรียน คือ การระบุเป้าหมายของคุณภาพผู้เรียน โดยระบุวิธีการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ตามเป้าหมายของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้มีผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนตามเป้าหมาย เป้าหมายสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียน โดยระบุสิ่งที่ผู้เรียนควรรู้และปฏิบัติได้ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

แผนการจัดการเรียนรู้ คือ แผนการจัดการเรียนรู้รายปี ครบทุกวิชาและทุกชั้นปี มีการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษาและเลือกรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับรายวิชา โดยครูนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

การประเมินอย่างเป็นระบบ คือ มีการประเมินคุณภาพผู้เรียนด้วยเครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายเหมาะสมกับเป้าหมายและการจัดการเรียนรู้ โดยการประเมินผู้เรียนจากสภาพจริง มีขั้นตอนตรวจสอบและประเมินผลที่เป็นระบบ นักเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวัด พร้อมทั้งให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนนำไปพัฒนาตนเอง

องค์ประกอบที่ 5 เทคโนโลยีดิจิทัล (DGT) ประกอบด้วย

ระบบจัดเก็บและประมวลผล คือ การวางระบบ Server ในสถานศึกษา โดยใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บข้อมูล โดยมีการใช้ Software และการลงทุนด้าน Hardware รวมทั้งการลงทุนด้านบุคลากรผู้ดูแลระบบในการจัดเก็บข้อมูล

อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เคลื่อนที่ คือ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์พกพาที่สามารถใช้งานได้ทุกสถานที่อย่างอิสระแบบเคลื่อนที่ได้ พร้อมทั้งสามารถใช้สร้างนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนและมีความสามารถในการจัดการโครงสร้างและระบบบริหารได้

เครือข่ายสังคมออนไลน์ คือ เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่สามารถเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติการทางสังคมในโรงเรียน สื่อสารระหว่างบุคลากร ครู ผู้บริหารและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในเครือข่ายสังคมออนไลน์ผ่านเว็บไซต์และโปรแกรมต่าง ๆ ที่มีการเชื่อมต่อผ่านอินเทอร์เน็ต อีกทั้งเครือข่ายสังคมออนไลน์ สามารถใช้สร้างเป็นแหล่งการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน และใช้ในการจัดเก็บข้อมูลผลลัพธ์ความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

เพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคนิวอร์มัล ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1.1 ระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาต้องมีการปรับตัวในด้านการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในทุกมิติทั้ง ด้านกลยุทธ์ ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร ด้านภาวะผู้นำ ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และด้านเทคโนโลยีดิจิทัล รวมไปถึงควรสร้างความร่วมมือกับชุมชนและผู้ปกครองในรูปแบบของเครือข่ายผู้ปกครองเพื่อให้เกิดความเข้มแข็งในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษารองรับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เท่าทันต่อการแข่งขันได้ในสถานการณ์ที่เกิดการเปลี่ยนแปลงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษาสามารถพิจารณานำผลการวิจัยนี้ไปเป็นแรงดำเนินการปรับปรุงระบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนที่เกิดขึ้นพันธกิจของสำนักงานเขตฯ ที่วางไว้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่มาจากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการสนทนากลุ่มย่อย เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ลึกซึ้งควรมีการลงพื้นที่เพื่อศึกษาถึงสภาพจริงและสภาพที่พึงประสงค์ของพื้นที่ในการวิจัย

2.2 ควรเพิ่มกระบวนการวิจัยในเชิงปริมาณโดยการพัฒนาสร้างเครื่องมือจากการใช้ผลการวิจัยเชิงคุณภาพในครั้งนี้และสำรวจความคิดเห็นกลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้ส่วนเสียในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคนิวอร์มัล เพื่อเป็นการยืนยันผลการวิจัยในเชิงคุณภาพและสามารถนำเสนอเป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมรองรับการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคนิวอร์มัลได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อไป

เอกสารอ้างอิง (References)

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2540). *การปฏิรูปการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ: ศูรสุภาลาดพร้าว.
- กษมา ชนะวงศ์. (2564). *รูปแบบการบริการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเอกชน*. การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- กานต์ อัมพานนท์. (2560). *ความเป็นครู*. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- จิตติมา อัคริทธิพงศ์. (2556). *การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์*. พระนครศรีอยุธยา: คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- จิรนนท์ มูลมาตร และคณะ. (2565). การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลฟอร์เมชั่น. *วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย*. 17(2), 21-32.

- เจตน์ศิริ ทิพย์มาบุตร. (2560). รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา.
- พรรคดี ทิพย์วงศ์ทอง. (2560). รูปแบบการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. การศึกษาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พลutti ศิริบรรณพิทักษ์. (2552). บริหารและการจัดการศึกษาเพื่อโลกใบเล็ก. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- วิสุทธิ วิจิตรพัชรภรณ์. (2560) . บทบาทเชิงรุกของผู้นำการศึกษาไทย . ใน รวมบทความความเป็นผู้นำทางการศึกษา รวบรวมโดย ไพฑูรย์ สินลารัตน์ และนักรบ ภูมิแสน. น. 112-120. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยศตวรรษที่ 21 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2. วารสารการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร. 6(1), 214-226.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2554) ยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศในช่วงการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง พ.ศ.2552-2561. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค
- สุทธิศักดิ์ นันทวิทย์และสจิวรรณ ทรรพสุ. (2558). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสุรินทร์ โตเขียว. (2560). รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2559). หลักมนุษยสัมพันธ์กับการบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- Evers, C.W. and Lakomski, G. (2001), "Theory in educational administration: naturalistic directions. *Journal of Educational Administration*. 39(6), 499-520. <https://doi.org/10.1108/09578230110407850>
- Mintzberg, H. (1994). *The Rise and Fall of Strategic Planning*. New York: Prentice-Hall.
- Philip Kotler & Patrick E. Murphy (1981) Strategic Planning for Higher Education. *The Journal of Higher Education*. 52(5), 470-489, DOI: 10.1080/00221546.1981.11778119..
- Yukl, A. G. (2006). *Leadership in Organization*. UK: Prentice - Hall International.